

Emne: Hvem tror du, at du er? – Identitet

Del 2: Hvordan skabes og bevares identiteter?

Hvad gør os til hvem og hvad, vi er? For en stor del af os er det vores fortid, eller dét vi husker af den for at være mere præcis. Vores minder er hovedingredienserne i vores identitetsskabelse. Det er rigtigt, at vi ikke kan huske alt, og meget ofte ønsker vi det heller ikke! De følgende aktiviteter vil hjælpe eleverne med at forstå, at dét at huske er en aktiv og løbende proces, og at erindringen grundlæggende er personlig og et resultat af et valg. Vi begynder på det individuelle niveau; i denne arbejdsdel ser vi på de udfordringer, der er i forbindelse med fælles erindring og identitet set med historiske briller.

Advarsel: Bemærk, at dette afsnit indeholder links til websteder såsom YouTube. Indholdet på eksterne websteder kan ændres og bør kontrolleres for at sikre, at det er egnet til eleverne.

Læringsresultaterne af denne del

Dine elever vil blive i stand til at:

- Forstå, at erindringen er afgørende i identitetsskabelsen og bevarelsen af en identitetsfølelse
- Vurdere betydningen af den måde, hvorpå folk præsenterer og bevarer eller alternativt benægter og endda ødelægger fortiden
- Være bevidst om fortidens tilstedeværelse og indflydelse på nutiden på forskellige håndgribelige og uhåndgribelige måder

Hjælpemidler

Hjælpemiddel 5:	Billeder af mindesmærker for slavehandel
Hjælpemiddel 6:	Citater fra politikere fra mindehøjtideligheder for Første Verdenskrig
Hjælpemiddel 7:	Videoer, der viser ødelæggelse af kulturarv
Hjælpemiddel 8:	Vidneforklaringer fra overlevende efter folkedrab

Klasseaktivitet 1: Lav en erindringstavle (Afsæt 20 minutter)

Denne aktivitet hjælper dine elever til at omsætte det vanskelige erindringskoncept til noget virkeligt og håndgribeligt gennem anvendelsen af personlige ting og giver dem mulighed for at diskutere deres valg af minder. Bed dine elever om at vælge en specifik genstand, et sted eller et øjeblik, som forbindes med et personligt minde, der har betydning for dem i dag. Få eleverne til at tage enten en genstand eller et billede af det minde, som de har valgt, med til time.

Uddel post-its i tre forskellige farver, hvorpå de skal skrive deres korte svar på følgende spørgsmål ned:

- Er dette minde et personligt minde for mig? Eller bliver det også husket af andre mennesker, og hvem er de?
- Er denne genstand forbundet med et godt eller et trist minde?

- Har jeg det godt med at dele historien bag denne genstand, eller foretrækker jeg i virkeligheden at holde den for mig selv?

Skriv følgende begreber på hver deres store papirark, og læg dem på et bord i dit klasseværelse.

Begreb A: personlig/fælles

Begreb B: positiv/negativ

Begreb C: offentlig/privat

Bed nu dine elever om at placere deres billeder/genstande og de tilhørende svar på det papirark og under det mindebegreb, der er mest relevant for dem. Få dem til at skabe forbindelser mellem de forskellige mindetyper ved at tegne streger mellem deres billeder/genstande og post-its, hvis sådanne forbindelser findes. Imens de gør dette, få dem da til at tale om, hvordan disse minder kan have haft indflydelse på dem de er som mennesker i dag, og hvordan disse minder har påvirket dem.

Gruppeaktivitet 1: indskrivning af erindringen i landskabet (Afsæt 20 minutter)

Minder (både gode og dårlige) virkeliggøres eller håndgribeliggøres ofte gennem offentlige monumenter, som hjælper med at fastholde betydningen, og de repræsenterer en stærk symbolværdi for folk.

Del hjælpemiddel 5 ud blandt dine elever, og få dem til at analysere billederne af mindesmærkerne for slavehandel og svare på følgende spørgsmål, som også fremgår af hjælpemidlet:

- Hvad mener du, at arkitekten/kunstneren forsøger at udtrykke visuelt og symbolsk med dette monument?
- Mener du, at det er lykkedes for vedkommende?
- Hvilket monument mener du, der bedst udtrykker budskabet, og hvorfor?

Opdel dine elever i mindre grupper, og bed dem lave deres eget mindesmærke for slavehandel. Hvilke vigtige elementer i forbindelse med slaveriets historie kunne de godt tænke sig at bruge? Hvilke steder kunne de tænke sig at opstille deres mindesmærker og hvorfor?

En anden idé til denne aktivitet er at spørge dine elever om, hvilke type minder eller mindesmærker, de ville indskrive i deres lokalområder. Se følgende video "*Memory Walk*" (En tur gennem minderne) — skabt af unge, som en del af et initiativ fra Anne Franks Hus i Amsterdam — sammen med din klasse for at få tankerne i gang, og diskutér de problematikker, videoen berører.

<https://www.youtube.com/watch?v=xTGtviX4Ces>

Kilde: You Tube Channel [Memory Walk | Anne Frank House](#) © Anna Frank House

Opdel dine elever i mindre grupper, og bed dem forberede et scenarie til en "tur gennem minderne" om et mindesmærke, som de kender til, der helst skal ligge i deres lokalområde. Du kan også vælge at beslutte på forhånd, hvilke(t) de skal arbejde med. Vær sikker på, at de tager højde for

hovedkriterier såsom, hvilket mindesmærke, hvilke spørgsmål, der skal stilles, hvilke mennesker, der skal spørges, steder, hvor der skal filmes osv.

Klasseaktivitet 2: Identiteternes skabelse og bevaring: Den rolle, som museer og lærebøger til skolen spiller (afsæt 20 minutter)

Kilde: Wikipedia

Nationer og samfund benytter fortiden til at skabe en fælles erindring eller endda en fælles identitet, som binder alle borgere sammen. I løbet af de sidste to hundrede år eller deromkring har to ting, der for os i dag er ret almindelige, været brugt som "værktøjer" eller byggesten til at skabe fælles nationale identiteter: historiske museer og lærebøger til skolen.

Har du besøgt et historisk museum med din klasse, eller planlægger du at besøge et snart? Måske har dine elever besøgt et uden for skoletiden sammen med deres familiemedlemmer. Få dine elever til at tænke over, hvordan museer i fortiden og nutiden har været brugt som steder, hvor den nationale identitet skabes. Se det følgende videoklip sammen med dine elever, og diskutér da med dem, hvordan det mon kan være, at museerne kom til at blive set som steder for identitetsskabelse og -styrkelse.

<http://ed.ted.com/lessons/why-do-we-have-museums-j-v-maranto>

Kilde: [TEDEd](https://www.ted.com)

HUSET FOR EUROPÆISK HISTORIE

Følgende tages i betragtning:

- Museer som steder, der fortæller os om fortiden
- Museer som steder, der opbevarer og udstiller antikke kulturgjenstande fra nationer og folk
- Museer som steder til at opsøge viden
- Museer som steder, der uddanner unge og gamle

Hvad angår de nationale (historiske) museer, fortæller de da alles historie? Repræsenterer de virkelig alle i samfundet? Hvem er omfattet? Hvem bliver måske udelukket?

Lærebøger til skolen har været og er stadig vigtige værktøjer i den måde, hvorpå landene forsøger at skabe "fælles identiteter". Historiebøger til skolen har været særligt vigtige værktøjer i skabelsen af nationale og regionale identiteter ved at fortælle historierne om nationalhelte, store slag eller befolkningens kampe. Bed dine elever om at læse deres lærebøger med følgende spørgsmål i baghovedet: Hvordan bliver vores fælles identitet defineret og omtalt på siderne, Hvem handler det om? Hvem er udelukket? Er der folk og grupper i dit land, som ikke har formået at komme med i historiebøgerne? Som en aktivitet få dine elever til at lave en kunstkollage med historier og enkeltpersoner fra deres skolebøger, som illustrerer hvordan nationen husker — hylder nogle og ofte glemmer at nævne andre.

Gruppeaktivitet 2: Erindringspolitikker (Afsæt 10 minutter)

Det, som vi erindrer, sammen med hvordan og hvorfor, veksler mellem personer, steder og perioder. Den måde hvorpå fortiden mindes og erindres tjener et bestemt formål i nutiden. Selve handlingen at erindre bliver derfor ofte debatteret og til tider voldsomt bestridt i samfundene.

Opdel dine elever i lige store grupper og fordel hjælpemiddel 6 blandt dem. Eleverne bør læse citaterne fra politikere og institutionelle kilder om hundredeårsdagen for Første Verdenskrig i 2014, og besvare følgende spørgsmål, som også fremgår af hjælpemidlet.

- Hvordan forbinder disse udtalelser fortiden til nutiden?
- Hvilke af disse fire udtalelser formidler et bemærkelsesværdigt anderledes budskab?
- Hvad gør dette budskabs formål anderledes i forhold til de andre tre?

Bed da eleverne om at finde på en eller to sætninger, der skal følge efter hvert af citaterne som en realistisk fortsættelse af talen. Organiser en klassediskussion for at dele resultaterne.

Gruppeaktivitet 3: Hvorfor repræsenterer ødelæggelsen af kulturarv et angreb på identiteten? (Afsæt 15 minutter)

I hjælpemiddel 7 finder du reportager om ødelæggelse af kulturarv. Opdel din klasse i grupper af nogenlunde samme størrelse, og uddel et eksempel til hver gruppe. Bed dem om at besvare følgende spørgsmål i gruppen, som også fremgår af hjælpemidlet, for i sidste ende at dele og sammenligne deres svar i en klassediskussion:

- Hvad kan være hensigten hos de folk, der står bag en sådan ødelæggelse?
- Hvordan reagerer folk, der er vidne til ødelæggelsen?
- Hvad repræsenterer eller betyder de ødelagte genstande og bygninger for grupper, der står i opposition?

Klasseaktivitet 3: At huske eller glemme? (Afsæt 20 minutter)

Talemåden "Lad os aldrig glemme" (*Never forget*) er noget, vi ofte hører i forbindelse med tragiske historiske begivenheder, som kan være alt fra folkedrab til krige og terrorangreb. Dog er det at huske meget anderledes for de mennesker, der har førstehåndserfaring med disse begivenheder, og dem, som ikke har. Mennesker, der går gennem sådanne fysiske, psykiske og psykologiske traumer, har nogle gange aktivt brug for at huske for at kunne få mening ud af det, der skete, og genopbygge deres liv. Andre har derimod aktivt brug for at glemme for at kunne læges personligt og i nogle tilfælde forsøge at genopbygge deres liv i samfund, som tidligere har været i konflikt med hinanden.

Uddel hjælpemiddel 8 til dine elever, og som en klasseaktivitet læs da de personlige erfaringer op fra to overlevende efter Srebrenica-folkeedrabet i 1995 og Rwanda-folkeedrabet i 1994. Få dine elever til at kommentere på de forskellige måder, hvorpå disse overlevende har valgt at erindre disse begivenheder og på grundene til deres valg.

Ud over de valg, som de overlevende selv har truffet, er det at bevare erindringen om en smertefuld fortid afgørende for deres efterkommere og for samfundet som helhed. Bed dine elever om at kigge på billedet i hjælpemiddel 9, og hjælp dem til at reflektere over symbolikken i denne genstand fra Huset for Europæisk Historie permanente udstilling ved hjælp af følgende spørgsmål, som også fremgår af hjælpemidlet:

- Kunstnerne bag kunstværket "*Josefs frakke*" har indarbejdet billeder og nedskrevne erindringer fra Josef i beklædningsgenstanden, og de omtaler det selv som "en frakke, der blev til et erindringskort": Hvad tror du, tanken bag værket var?
- Josef var den eneste person i sin familie, som overlevede Holocaust: Hvorfor tror du, at det var specielt vigtigt for hans datter og hendes mand at beskytte og bevare hans erindringer?
- Kunstnerne skabte dette værk for at udstille det: Hvorfor synes du, at en så personlig genstand, som er knyttet til en families historie, bør udstilles for så mange mennesker? Hvorfor tror du, at det er relevant at have med i en udstilling om europæisk historie?